

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
ректор
професор

Вячеслав ЖДАН
2025 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(вступного іспиту /співбесіди)
Хірургічна стоматологія, в тому числі дитяча

для вступників до аспірантури
галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю I1 Стоматологія

Полтава – 2025

Програма вступного випробування «Хірургічна стоматологія, в тому числі дитяча» для вступників до аспірантури галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю II Стоматологія
«18» березня 2025 року –   с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;
Д. С. Аветіков – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з навчальної роботи, професор закладу вищої освіти кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії;
К. П. Локес – к.мед.н., доцент, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,25 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє

	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Транспортна іммобілізація відламків кісток. Види тимчасової іммобілізації відламків щелеп.
2. Опікова хвороба. патогенез, класифікація, періоди та перебіг, особливості лікування у щелепно-лицевих поранених. Наслідки опікової хвороби.
3. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої локалізації. Загальні клінічні ознаки, методи та прийоми діагностики.
4. Операція видалення тимчасових та постійних зубів у дітей.
5. Фурункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.
6. Поняття про невралгії та неврити, больові синдроми обличчя. Методи лікування больових синдромів обличчя.
7. Класифікація та клінічні прояви переломів вилицевої кістки та дуги. Діагностика переломів вилицевої кістки та дуги.
8. Хронічні захворювання слинних залоз у дітей: паротит, субмаксиліт.
9. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види непрямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
10. Клінічні ознаки і методи лікування артритів та артрозів скронево-нижньощелепного суглоба.
11. Класифікація видів пластичних операцій. Показання та протипоказання до пластики місцевими тканинами.
12. Загальна характеристика особливостей перебігу запальних процесів тканин щелепно-лицевої локалізації у дітей.
13. Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного часу.
14. Класифікація, клінічна картина та методи лікування вивихів зуба.
15. План обстеження хворого з гострим і хронічним артритом, артрозо-артритом, артрозом скронево-нижньощелепного суглоба.

16. Гострі захворювання слинних залоз у дітей: епідемічний та неепідемічний паротит, калькульозний та некалькульозний субмаксиліт.

17. Карбункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.

18. Сучасні матеріали для кісткової аугментації.

19. Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицевому пораненому на етапі спеціалізованої медичної допомоги.

20. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування хронічного артрити, вторинного де формівного остеоартрозу та анкілозу у дітей.

21. Слиннокам'яна хвороба: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.

22. Остеомієліт щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.

23. Постійна іммобілізація відламків кісток щелепно-лицевої ділянки. Види постійної іммобілізації відламків щелеп.

24. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів щелепно-лицевої ділянки у дітей.

25. Одонтогенний сепсис. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.

26. Переваги та недоліки використання кісткових трансплантатів.

27. Класифікація та клініка ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки мирного часу. Особливості діагностики травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки мирного часу.

28. Опіки, відмороження щелепно-лицевої локалізації у дітей.

29. Бешиха обличчя. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування.

30. Класифікація кровотечі. Тимчасові та постійні методи зупинки кровотечі.

31. Клініка та лікування відмороження тканин обличчя. Наслідки відмороження залежно від ступеня.

32. Травматичні пошкодження щелепно-лицевої локалізації у дітей.

33. Диференційна діагностика гострого періодонтиту, періоститу та остеомієліту щелеп.

34. Види регенерації кісткової тканини.

35. Асфіксія при пошкодженнях тканин ЩЛД: класифікація, особливості клінічного перебігу. Надання допомоги хворим.

36. Ранні та пізні ускладнення операції видалення зуба у дітей.

37. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.

38. Види контрактур нижньої щелепи, клінічні прояви, діагностика, методи лікування хворих з контрактурою нижньої щелепи.

39. Остеомієліт щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.

40. Гемангіоми та лімфангіоми у дітей. Клініка, діагностика, лікування.

Рекомендована література

Основна:

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. — 3-є видання. — 2022. — 792 с.
2. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. Том 1. — К. : Логос, 2011. — 672 с. + 16 ст. кольор. вкл
3. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник / [В. О. Маланчук, О. С. Воловар, І. Ю. Гарляускайте та ін.] — К. : ЛОГОС, 2011. У 2 т. — Т. 2. — 606 с.
4. Пластична та реконструктивна хірургія : підручник /Д. С. Аветіков, В. М. Соколов, К. П. Локес та ін.; за редакцією професора Д. С. Аветікова. — 2-ге вид., переробл. : Магнолія. 2021. — 432 с.
5. Pediatric surgical dentistry. Outpatient treatment / Tkachenko P.I., Bilokon S.O., Lokhmatoва N.M., Dolenko O.B. — Навчальний посібник. — Lviv : Magnolia 2006, 2023. — 145 с
6. Харьков, Л. В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Л. В. Харьков, Л. М. Яковенко, І. Л. Чехова ; за ред. Л. В. Харьков. - К. : ВСВ Медицина, 2015. - 496 с. -

Допоміжна:

1. Сучасні методи комплексного лікування гнійних та чистих ран щелепно-лицевої локалізації : навчальний посібник / Локес К.П., Личман В.О., Торопов О.А., Аветіков Д.С. — Полтава : ФОП Петренко І.М., 2024. — 156 с.
2. Косметична отопластика з врахуванням біомеханіки шкіри / Аветіков Д.С., Стебловський Д.В., Локес К.П., Резвіна К.Ю. : Навчальний посібник. — Полтава, 2020. — 108 с.
3. Вдосконалення хірургічного лікування пацієнтів з інволюційним птозом шкіри верхньої та середньої зон обличчя / Аветіков Д.С., Соколов В.М., Яценко І.В., Локес К.П. // Монографія. — Полтава, 2017. — 152 с.

4. Виробнича лікарська практика з хірургічної стоматології : Навчально-методичний посібник / О. Іваницька, К. Локес, Д. Аветіков, І. Іваницький, І. Бойко. – Полтава, 2023. – 147 с.

5. Precancerous diseases of Maxillofacial Area / D.S. Avetikov, V.V. Aipert, K.P. Lokes. : Text-book. – Poltava, 2018. – 125 p.

6. Діагностика та хірургічні методи лікування захворювань пародонта / Л.І. Волошина, М.Г. Скікевич, Ю.Л. Коробейнікова, Д.С. Аветіков : Навчально-методичний посібник. – Полтава : ТОВ «Сімон», 2020. – 118 с.

7. Мельник В.С., Горзов Л.Ф., Халак Р.О. Дитяча хірургічна стоматологія: Навчальний посібник. – Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. – 92 с

8. Avetikov D.S. Using of modern methods of diagnostics in the practice of oral surgery / Avetikov D.S., Skikevich M.G., Lokes K.P. : Text-book. – Poltava, 2018. – 123 p.